

ZAJEDNIČKA IZJAVA

**"Zahvaljujte Gospodinu jer je dobar,
jer je vječna ljubav njegova." Ps 106 (105):1**

Uoči blagdana svetog Andrije, prvopozvanog među apostolima, brata apostola Petra i zaštitnika Ekumenskog patrijarhata, mi, papa Lav XIV. i ekumenski patrijarh Bartolomej, od srca zahvaljujemo Bogu, našem milosrdnom Ocu, na daru ovog bratskog susreta. Slijedeći primjer naših časnih prethodnika i pazeći na volju našeg Gospodina Isusa Krista, nastavljamo s čvrstom odlučnošću hodati putem dijaloga, u ljubavi i istini (usp. Ef 4,15), prema željenoj obnovi punog zajedništva između naših sestrinskih Crkava. Svjesni da kršćansko jedinstvo nije samo rezultat ljudskih napora, već dar odozgo, pozivamo sve članove naših Crkava - svećenstvo, redovnike, posvećene osobe i vjernike laike - da žarko traže ispunjenje molitve koju je Isus Krist uputio Ocu: "da svi budu jedno; kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, da i oni budu u nama, da svijet vjeruje" (Iv 17,21).

Obilježavanje 1700. obljetnice Prvog ekumenskog sabora u Niceji, proslavljeno uoči našeg susreta, bio je izvanredan trenutak milosti. Nicejski sabor, održan 325. godine, bio je providonosni događaj jedinstva. Svrha obilježavanja ovog događaja, međutim, nije samo podsjetiti na povijesnu važnost Sabora, već nas potaknuti da budemo stalno otvoreni istom Duhu Svetomu koji je govorio kroz Niceju, dok se suočavamo s mnogim izazovima našeg vremena. Duboko smo zahvalni svim vođama i delegatima drugih Crkava i crkvenih zajednica koji su odlučili sudjelovati u ovom događaju. Osim što priznajemo prepreke koje sprječavaju obnovu punog zajedništva među svim kršćanima – prepreke koje nastojimo riješiti teološkim dijalogom – moramo također prepoznati da nas ujedinjuje vjera izražena u Nicejskom vjerovanju. To je spasonosna vjera u osobu Sina Božjega, istinskog Boga od istinskog Boga, istobitnog s Ocem, koji se za nas i za naše spasenje utjelovio i prebivao među nama, bio razapet, umro i bio pokopan, uskrsnuo treći dan, uzašao na nebo i ponovno će doći suditi žive i mrtve. Dolaskom Sina Božjega uvedeni smo u otajstvo Presvetog Trojstva – Oca, Sina i Duha Svetoga – i pozvani smo da postanemo, u osobi Kristovoj i po Njemu, djeca Očeva i subaštinici s Kristom milošću Duha Svetoga. Opremljeni ovim zajedničkim priznanjem, možemo se suočiti s izazovima koje dijelimo svjedočeći vjeru izraženu u Niceji s međusobnim poštovanjem i možemo zajedno raditi na konkretnim rješenjima s iskrenom nadom. Uvjereni smo da obilježavanje ove značajne obljetnice može nadahnuti nove i hrabre korake na putu prema jedinstvu. Među svojim odlukama, Prvi nicejski sabor također je pružio kriterije za određivanje datuma Uskrsa, zajedničkog svim kršćanima. Zahvalni smo Božjoj providnosti što je ove godine cijeli kršćanski svijet proslavio Uskrs istog dana. Naša je zajednička želja nastaviti proces istraživanja mogućeg rješenja za zajedničko slavljenje Blagdana nad blagdanima svake godine. Nadamo se i molimo da će se svi kršćani, „sa svom duhovnom mudrošću i razumom“ (Kol 1,9), uključiti u proces postizanja zajedničkog slavlja slavnog Uskrsnuća Gospodina našega Isusa Krista.

Ove godine također obilježavamo 60. obljetnicu povijesne Zajedničke izjave naših časnih prethodnika, pape Pavla VI. i ekumenskog patrijarha Atenagore I., kojom je

ukinuta razmjena izopćenja iz 1054. godine. Zahvaljujemo Bogu jer je ta proročka gesta potaknula naše Crkve da nastave "u duhu međusobnog povjerenja, poštovanja i ljubavi, dijalog koji će ih, uz Božju pomoć, dovesti do ponovnog života, za veće dobro duša i dolazak Kraljevstva Božjega, u punom zajedništvu vjere, bratskog sklada i sakramentalnog života koji je postojao među njima tijekom prvog tisućljeća života Crkve" (Zajednička izjava pape Pavla VI. i ekumenskog patrijarha Atenagore I., o uklanjanju iz sjećanja i iz sredine Crkve presuda o izopćenju iz godine 1054., 7. prosinca 1965.). Istovremeno, potičemo one koji još uvijek oklijevaju oko bilo kakvog oblika dijaloga da poslušaju što Duh govori Crkvama (usp. Otk 2,29), potičući nas, u trenutnim povijesnim okolnostima, da svijetu predstavimo obnovljeno svjedočanstvo mira, pomirenja i jedinstva.

Uvjereni u važnost dijaloga, izražavamo svoju kontinuiranu podršku radu Zajedničke međunarodne komisije za teološki dijalog između Katoličke crkve i Pravoslavne crkve, koja trenutno ispituje pitanja koja se povijesno smatraju izvorima podjela. Uz nezamjenjivu ulogu koju teološki dijalog ima u procesu približavanja naših Crkava, preporučujemo i druge potrebne elemente ovog procesa, uključujući bratske kontakte, molitvu i zajednički rad u svim onim područjima gdje je suradnja već moguća. Snažno potičemo sve vjernike naših Crkava, posebno svećenstvo i teologe, da s radošću pozdrave dosad postignute plodove i da se posvete njihovom daljnjem rastu.

Cilj kršćanskog jedinstva uključuje cilj doprinosa na temeljan i životvoran način miru među svim narodima. Zajedno žarko dižemo glasove zazivajući božanski dar mira našem svijetu. Nažalost, u mnogim regijama svijeta sukobi i nasilje i dalje uništavaju živote toliko mnogo ljudi. Apeliramo na one s građanskom i političkom odgovornošću da učine sve što je moguće kako bi osigurali da se tragedija rata odmah završi i molimo sve ljude dobre volje da podrže naš apel.

Posebno odbacujemo svaku upotrebu religije i Božjeg imena za opravdanje nasilja. Vjerujemo da je autentični međureligijski dijalog, daleko od toga da bude uzrok sinkretizma i zbunjenosti, ključan za suživot ljudi različitih tradicija i kultura. Spominjući 60. obljetnicu Deklaracije Nostra Aetate, potičemo sve muškarce i žene dobre volje da zajedno rade na izgradnji pravednijeg i solidarnijeg svijeta te da se brinu za stvorenje koje nam je Bog povjerio. Samo na taj način ljudska obitelj može prevladati ravnodušnost, želju za dominacijom, pohlepu za profitom i ksenofobiju.

Iako smo duboko uznemireni trenutnom međunarodnom situacijom, ne gubimo nadu. Bog neće napustiti čovječanstvo. Otac je poslao svog Jedinorođenog Sina da nas spasi, a Sin Božji, naš Gospodin Isus Krist, dao nam je Duha Svetoga da nas učini dionicima svog božanskog života, čuvajući i štiteći svetost ljudske osobe. Po Duhu Svetom znamo i doživljavamo da je Bog s nama. Zbog toga u svojoj molitvi povjeravamo Bogu svako ljudsko biće, posebno one u potrebi, one koji pate od gladi, usamljenosti ili bolesti. Zazivamo na svakog člana ljudske obitelji svaku milost i blagoslov, da "njihova srca budu utješena. I tako, ujedinjeni u ljubavi, obogate se punim razumijevanjem da upoznaju otajstvo Boga" (Kološanima 2,2), koji je naš Gospodin Isus Krist.

Iz Fanara, 29. studenog 2025.